

OBSAH

Vydavatelská poznámka	5
---------------------------------	---

O víře

I. kapitola	12
-----------------------	----

Pravý význam základních slov není snadné zjistit, i když je v jazykovém úzu „vždy již“ přítomen. Dokonalosti příliš přesných definic je lépe nedůvěřovat. – Základní postoje: pochybovat, mýnit, vědět, věřit. – Dva prvky pojmu „víra“: obsah se neukazuje, a přesto je bezvýhradně přijímán jako pravdivý a skutečný. – Vlastní použití slova se ukazuje v tom, že není možné nahradit je jiným slovem. – Náčrt úplného pojmu: věřit znamená pokládat něco za pravdivé kvůli svědectví někoho jiného.

II. kapitola	21
------------------------	----

Soupatříčnost věcného a osobního prvku: *aliquid et alicui credere*. – Rozhodující je přivrácení ke svědkovi. Domnělá víra. – Víru v striktním smyslu nelze mezi lidmi vyžadovat ani prokazovat. Věřit „v“ někoho. – Podmínka, která musí být splněna, má-li být možná víra jako smyslu-
plný lidský akt.

III. kapitola	26
-------------------------	----

Věřit můžeme, jen když chceme. Určující není pravdivost obsahu, ale poznání, že je *dobré* věřit. – Role vůle ve víře. Ani sám akt víry, ani její obsah nejsou tím, co je chtěno. Primární akt vůle: milovat. „Věříme, protože milujeme.“ Milující se souhlasem přijímá svědka a hledá společenství, díky kterému pak vidí očima vědoucího.

IV. kapitola	32
------------------------	----

Není-li nikdo vědoucí, nemůže být ani nikdo věřící. Víra je něco druhotného. Nedokonalý přístup ke skutečnosti je však lepší než žádný. – O věrohodnosti svědka i o skutečnosti a smyslu jeho výpovědi musí být možné získat vědění. Toto vědění se však uskutečňuje na způsob poznání osoby.

- V. kapitola 38
 Protože víra vychází ze svobody, je to ve zvláštní míře neosvětlitelný fenomén. – Společná přítomnost jistoty a nejistoty. „Neklid myšlení“ navzdory bezpodmínečnému přítakání: *cum assensione cogitare*. Víra netiší touhu, rozněcuje ji. – Přesto znamená pevný kontakt se skutečností. Víra jako „světlo“.
- VI. kapitola 43
 Víra jako „přijímání zásad nějakého náboženství“ (Kant). *Res divina non visa*. Svědek je Bůh sám. – Poznámka o filosofickém, psychologickém, historickém a teologickém chápání víry. – Víra ve zjevení není rozvinutím a pokračováním „víry vůbec“. Přírozené překážky víry ve zjevení. „Kde stačí vědění...“ – Víru nemůžeme očekávat, nemyslíme-li Boha jako osobní bytost schopnou řeči a člověka jako bytost od přirozenosti otevřenou vůči Bohu. V jakém smyslu je nevíra „proti přirozenosti“ člověka? – Kritičnost a uctívání tváří v tvář celku pravdy.
- VII. kapitola 53
 Jaspersův pojem víry, reprezentativní pro celý jeden typus moderního myšlení. Prvky tohoto pojmu. *Komu se věří?* Víra jako „zničení lidské svobody“. Váhání vzdát se tradovaných obsahů a odmítnutí přijmout je vírou. – Pozor při používání slova „nevíra“. Skutečný opak víry: nepozornost. – Zvláštní obtíž vědoucího. Vědoucí a mučedník.
- VIII. kapitola 59
 Víra předpokládá skutečnost zjevení. – Moderní zkušenost „nepřítomnosti“ a „mlčení“ Boha: „znepokojený ateismus“. – Možnost a nemožnost názorně si představit událost zjevení. Boží akt sdělení a přijetí sděleného – naukou a tradicí. Stupně účasti: *fides implicita*. – Některé podmínky, na něž je vázáno uspokojujivé zodpovězení otázky po skutečnosti zjevení. Na druhé straně: nescetné možnosti ujištění. Reprezentativní postavy: Augustin, Pascal, Newman.
- IX. kapitola 66
 Je „dobré“ věřit? – Víra v mezilidském kontaktu není automaticky „ctnost“. Co víra ve zjevení znamená pro zdařilou existenci člověka, se ukáže teprve tehdy, když uvážíme obsah zjevení: Bůh se sám sděluje; analogie v lidské sféře: „miluji tě“. – Víra znamená účast nejen na Božím vědění, ale na božské skutečnosti samé.

O naději

- I. kapitola 75
 Jeden ze základních pojmů veškeré křesťanské nauky o životě: být na cestě (*status viatoris*) – blízkost k nicotě a směřování k naplnění – časovost a tělesnost – tvor se teprve „stává“ tím, čím „je“ – naděje jako ctnost stavu „ještě ne“.
- II. kapitola 81
 Naděje je ctnost jen jako ctnost „teologální“ – velkodušnost a pokora – tři proudy nadpřirozeného života – naděje mezi láskou a vírou – naděje jako „nedokonalá“ láska k Bohu – Kristus jako reálný základ naděje – modlitba: interpretace naděje – jistota a nejistota – naděje a mládí – „Bůh je ze všech nejmladší“ (Augustin).
- III. kapitola 93
 Předjímání upírá existenci charakter cesty – zoufalství: nikoli stav, do kterého „upadneme“ – stupně hloubky naděje a zoufalství: obojí může zůstat skryto – zoufalství jako předjímání ne-naplnění – negace vykoupení – zoufalství a zatracení – „lenost“ (*acedia*), zárodečná forma zoufalství – „zoufalství slabosti“ (Kierkegaard) – *acedia* a její „dcery“: zvědavost a žvást – *acedia* a zesvětštění.
- IV. kapitola 102
 Předjímání naplnění – domnělý „titanismus“ opovážlivosti – jeho dvojí tvář – opovážlivost se nemůže modlit – „hřích proti Duchu svatému“ – naděje a bázeň.
- V. kapitola 107
 Sluší se, aby se člověk bál – liberalismus a stoicismus – „řád bázně“ – co znamená „bázeň Boží“? – „otrocká“ a „cudná“ bázeň – „Ti, kdo se bojí Hospodina, doufají v Hospodina“ (Žl 115, 11).

O lásce

- I. kapitola 120
 „Láska“: jeden předmět? – Údajná „chudoba“ němčiny. Osud slov „Minne“ a „Karitas“ – Řecko-latinský milostný slovník. Marné hledání: sex – *To like* a *to love*; *I am fond of* – *Affection*, zasažení: kdo je subjekt? – Dvě ruské zvláštnosti.
- II. kapitola 135
 Co je ve všech podobách lásky společné: schválení – Ne konstatování, ale akt vůle – Aktivistická dezinterpretace chtění; souhlas jako prázdný akt a princip – „Tvoření je komparativ souhlasu“ (G. Simmel) – Lidská láska jako pokračování a dovršení *creatio*.
- III. kapitola 143
 Potvrzení láskou – „Mléko“ a „med“ – Zkušenost, že jsme milováni, a pra-důvěra – „Nechci nic darem“; zahanbující moment lásky – Diskreditace touhy být milován; „strach ze ztráty lásky“ (S. Freud) – „Bohulibost“ a *gloria*.
- IV. kapitola 156
 Láska bije, nepravost lichotí (Augustin) – Omlouvání a odpouštění – „Neúprosnost“ lásky – Odkud vzít „odvahu být“? – Přát dobro ještě není láska; dobročinnost bez lásky – Odkud víme, že je „dobré“ být? – Láska jako výběr; přesto univerzalita souhlasu. Žárlivost – Stupně souhlasu – Souhlas s existencí a oceňování „kvalit“.
- V. kapitola 173
 „Je dobře, že existuješ“: dobře pro koho? – Chtít vlastnit a chtít dávat – Nygrenova koncepce „erótu a *agapé*“. Absolutní nesobeckost? Odsuzování *erótu* – Je *erós* „přesný protiklad křesťanské lásky“ (K. Barth)? – Člověk není ani nicotný, ani suverénní; „bytost definovaná hladem“ (G. Simmel); přesto: my sami jsme subjekt lásky.

- VI. kapitola 184
 Láska tvora, lidská láska; přirozené *ano* před vším vědomým souhlasením a odmítáním – „Nemůžeme chtít nebýt šťastní“ (Tomáš Akvinský) – Láska a radost. Milujeme samotný fakt, že milujeme – Peklo jako bolest z nemožnosti milovat (Dostojevskij) – I „nešťastně“ milující je šťastnější než nemilující – Láska znamená sdílet radost (František Saleský, Leibniz).
- VII. kapitola 196
 Erós a touha po štěstí – Sebeláska jako počátek a měřítko vší ostatní lásky. „Sami k sobě chováme víc než přátelství“ (Tomáš Akvinský) – Krok od sebelásky k nesobeckosti; „pravé štěstí spočívá v účasti“ (Goethe) – Milovat pro odměnu: „odměnou“ je sám milovaný – Nezrušitelná paradoxnost „nesobecké sebelásky“.
- VIII. kapitola 207
 Erotická láska muže a ženy jako paradigma lásky vůbec – *Erós* spojuje, jako prostřednická a polidštující moc, sexualitu a *agapé* – *Erós* a krása. Krásné má charakter příslibu – *Erós*: nejryzejší uskutečnění souhlasu – Falešné zbožnění *erótu* – Erotická láska jako podobenství lásky Boží.
- IX. kapitola 219
 Přesvědčení, že sem „všechno patří“ – Pohlavnost jako samozřejmé dobro – Všechno zprostředkující, tedy i *erós*, lze chybně vyložit – Absolutizace izolované sexuality: je možná v každé době, jako praxe i jako program – Co znamená „nezkažené mládí“? – Sex chce neutrum požitku, ne osobní sjednocení – „Fíkový list přesunutý před obličej“ – Klamný charakter pouhé sexuality: usnadněním k banalizaci; sex bez potěšení – Sexuální konzum má charakter donucování; „totalitní chlad“ – Démonie a „exorcismus“. Role sofistiky.
- X. kapitola 230
 Sumárně o přátelství, mateřské a otcovské lásce – Opakování stvořitelského pra-souhlasu: záchytný bod pro pochopení *caritas* – Matka Tereza v Kalkatě a její „dům umírajících“ – Nový moment v této lásce. Co znamená „kvůli Kristu“? – Milovat bližního jako „společníka budoucí blaženosti“. Co má společného *caritas* a erotická láska – Přirozený a přírodní moment se v lásce sice předpokládá, ale i dovršuje. Dovršení vždy znamená i proměnu. Oheň jako symbol lásky.